

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

zhaja vsak četrtek in velja s poštinno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištva v dijaškem sosenišču (Knabensominar). — Deložniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne lište prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. —
Ročopisi se ne vračajo, neplačani lišči se ne sprejemajo.
Za ožnanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr.
dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

„Slovenski Gospodar“ prične z novim letom svoj XIX. tečaj. Dosedanji p. n. prijatelji, naročniki, društveniki „Tiskovnega društva“ so prošeni, da mu zvesti ostanejo še zanaprej ter naročbo svojo ob pravem času ponovijo in listu pridobijo novih naročnikov. List bode izhajal s prilogami in stane za celo leto 3 fl., za pol leta 1 fl. 60 kr., za četrť leta 80 kr.

Stare naročnike prosimo zaradi polajšanja našega dela dosedanjo tiskano adresu na poštno nakaznico prilepiti, ali pa vsaj tisto številko nam naznaniti, katera se na vsakej adresi na desni strani tiskana nahaja.

Opravištvo „Slov. Gospodarja“.

Slovo staremu letu.

Leto 1884 umira. Kmalu utone v preteklosti. Ozrmo se ob konci nanj za slovo.

Obetalo je sprva sploh malo, a doneslo veliko več, kakor smo se nadejali in tako je letina povprek boljim prištevati. Priraslo je vsega nekaj; zrnja prav lepega in sadja prav veliko. Ljudje so posebno od slednjega dobili lepih denarjev in si precej pomagali. Bodi hvala Bogu za ves blagoslov, ki ga je letos nam naklonil.

Kraljestvo božje na zemlji, sv. katoliška Cerkev, napredovala je zlasti v Ameriki, kder je bil velik cerkveni zbor, v Afriki, Avstraliji, Indiji, mej protestanti na Nemškem; papež Leon XIII. je cerkvene razmere uredil na Švi carskem, v Belgiji, skušal Cerkvi mir nakloniti na Nemškem, Ruskem. Znamenita je njegova okrožnica zoper sedanje antikriste, freimaurerije, ki posebno na Italijanskem, Francoskem in v Belgiji razsajajo, tudi v Avstriji se po robu

stavijo, najbolj s pomočjo lokavih Judov. Veliko preganjanje trpijo katoličani na Kitajskem, kder jih zavoljo vojske s Francozi silno sovražijo. V osrednjej Afriki pa je Mahdi prizanesel katoliškim misijonom.

V političnem oziru je znamenita tricesarska zveza, katero so trije cesarji: avstrijski, nemški in ruski bili sklenoli na shodu v poljskih Skjernevicah, da Evropi ohranijo mir. Prebivalstvo množi se v Evropi silno, oderuštvo in liberalno gospodarstvo izsesava delavne stanovne in kupiči denarjev v pestéh pičlega števila izvoljencev. Vsled tega širi se siromaštvo, narašča grehóta in hudobija, neti nezadovoljnost; rodijo obupni nihilisti, anarhisti, praktični neverci in bogatajilci, ki hočejo z revolverjem in dinamitom priboriti človeštvu drugi red ali prav za prav še hujsi nered. Tako bilo je letos povsod toliko socijalističnih umorov, zločinstev, pravn in obsodeb. Veliko ljudi pa se je izselilo iz Evrope in tudi vlade evrópske so začele v tujih delih sveta iskati novih zemljišč, da obilico ljudstva odpravljalo. Na Italijanskem umrlo je veliko tisoč ljudi gladú (bolezen Pellegra je glad). Ni čuda tedaj, da je tudi kolera silno pobirala medlo ubožno ljudstvo na Italijanskem, Francoskem in Španskem.

V Avstriji vladarila sta grof Taaffe, pri nas še precej mirno, in Tisza na Vogerskem, ki pa je imel dovolj sitnob zavoljo Judov in Hrvatov. Znamenito je, da so letos dodelali Arlsko železnico, potem železnico v Sarajevo in Beligrad.

Nemško-liberalna stranka je hudo razsajala pa je vidno opešala. Zastonj troši denar, zahman rogovili šulverein, jalov je ves napor v njihovih pojudenih in podmitanih novinah, prazno vse kričanje njihovo v državnem zboru. Potrle so jih zlasti zadnje deželnozborske volitve: propali so v Predarlškem, Tirolskem, Saleburškem in gornjem Avstrijskem popolnoma. Na Štajerskem so zmagali, ker so nekde pomoči dobili, katere še niti vredni niso.

Slovani v Avstriji krepko napredujejo duševno in gmotno. Dokaz: česko krasno gledišče v zlati Pragi, pomnoženo število časopisov, galerija slik v Zagrebu, slovenske posojilnice; rastoča književna vzajemnost.

Kako mogočno da je mej Slovenci začela pojavljati se narodna zavest, to nam svedočijo zadnje volitve na Koroškem in Štajerskem. Celo uže zapuščeni, ubogi Korošci so s tremi poslanci prodrli in štajerski Slovenci smo v res besnej volitevskeji borbi sijajno zmagali povsod na kmetih, in v dveh mestih znatno glasov si pridobili, posojilnice, sadjerejsko in hmeljarsko društvo, Slovensko društvo, Sokol, pevsko društvo in domojlubi vseh stanov delali so pogumno in vspešno. Največ trpel pa je gotovo naš „Slovenski Gospodar“ v tem letu; vendar tudi to najhujšo borbo je srečno prestal.

Konečno bodi še izrečena najiskrenejša zahvala vsem, ki so naš list kakorkoli podpirali in širili. Slava in hvala jim! Vsem dobrim Slovincem pa želimo: Veselo novo leto!

Obligacije štajer. stanov od l. 1809 se bodo v novem leti izplačevale.

(Pozor, slovenski kmetje in občine!)

Leta 1809 je štajerska dežela vsled francoske vojske v velike denarne zadrege prišla in so radi tega tadajšnji „stanovi“ (die Stände) primorani bili, narod k takozvanemu bojnemu posojilu prisiliti. Čez vsako tako posojilo so se izdale potem zadolžnice in obligacije štajerskih stanov (Zwangsanlehens-Obligationen).

Te obligacije še do sedaj niso izplačane in se deloma pri okrajnih blagajnicah, deloma pri občinskih predstojništvih, kakor tudi deloma pri posameznih „sosečkah“ nahajajo.

Razun velikih denarnih žrtev, še je narod leta 1809 francosko vojsko tudi z živežem preskrbeti moral itd., čez to so se takrat grajščinam in potem tudi občinam, sosečkam in posameznim strankam nakaznice ali takozvani „kasašajni“ izročili.

Obresti od obligacij je do sedaj deželna blagajnica v Gradci izplačevala, od „kasašajnov“ ali nakaznic pa do sedaj nikakih obresti ni bilo.

Vsled postave od 10. junija 1884 bodo se omenjene obligacije in nakaznice prihodnje leto 1885 izplačevale in se morajo vse take tirjatve do 31. januarja leta 1885 pri deželni blagajnici napovedati.

Z ozirom na to, si dovoljujem slavne okrajne zastope, občine, sosečke in posameznike opozoriti, da omenjene tirjatve ob pravem času in na pravem mestu napovejo, ker bi se lahko zgodilo, da se na tirjatve, koje bi nepozno napovedane bile, ne bi več ozir jemalo.

Strankam, katere v tej reči kakega pojasnila želijo, podpisani z veseljem ustreže. V Ptuji 6. grudna 1884.

Anton Gregorič, okrajni tajnik.

Opomnja uredništva: Uže prihodnji mesec mora biti vsaka obligacija (prestacija) napovedana. Ker se to nikder še ni prav nujno naznanjalo, mislijo nekateri, da v Gradci na našo pozabljivost računijo in da obrok zamudimo. Slovincem ni treba deželnej blagajnici v Gradci ničesar, še vinarja ne, pustiti.

Gospodarske stvari.

Slivar, slivni ubadar.

Slivar ali slivni ubadar (der Pflaumenstecher; *Rhynchites cupreus* L.) Rilčkar je bakreno-pozlačen, dostikrat tudi rudečkastorujavkast in prav na kratko poraščen; njegove dlačice časih tudi malo na sivkasto vlečejo. Bela ličinka njegova ima črno-rujavo glavo. Rilček ima dolg in precej krepak, kateri je pri zlatem rilčkarji temno-vijolčast, pri rudečkastorujavem pa črnkast.

Keberček prikaže se pomladi, da polaga svoja jajčica v pričete, kot srednji bob debele sadeže, najraje v češpljeve in slivine, če pa teh ni, spravi se na češnje, katerim do polne dozoritve ne prizanaša; sicer pa svoje malopridno početje na češpljah in slivah navadno do konca meseca julija izvršuje. Oplodena samica ubode sadek do koščice, kamor potem eno (le malokedaj po dvoji) drobno, podolgasto, rumenkasto-belo, polprozorno jajčice položi in pecelj do pol centimetra od sadežka oddaljeno (le redko tikoma sadeža) pregloda, da ta odpade. Čez nekoliko tednov (navadno 3 do 4) pozneje iz jajčeka izleze ličinka, se živi od vničnega sadu, a dorastla se v zemljo zarine, kjer prezimi, se zabubi, da v prihodnji spomladi zopet kot dovršeni rilčkar-ubadar na dan pride in svojo uničevalno malopridnost na koščičastem sadju iz nova pričinja in izvaja. Ena samica odstriže in ukonča sama do 50 in še več sadežev. Leta 1879, so na Premu in v okolici po tem škodljivi trpele posebno češnje, katere je še odstrigal popolno dozorele, to pa zato, ker se je bil vsled dobre češpljeve letine l. 1878, v obilnem številu prikazal, a leto potem pa za svoj daljni razvoj nobenih češpljev sadežev našel ni.

Odstriženi sadežki, v katerih je zalega tega mrčesa, tudi v največi vlagi ne segnjijejo, nego ostanejo velo-gobasti.

Zatira se ta hudi sovražnik koščičastega sadja najbolje s tem, da se odstriženi sadeži vedno sproti pod drevjem pobirajo in požigajo, dalje naj se v pozni jeseni in zgodnji pomladi zemlja okolo dreves globoko prekopuje, da se

tako ličinke in bube, katere so plitvo pod rušo, globokeje spravijo, in ko njih čas pride, na površje ne morejo, ter v zemlji poginejo; dalje, če se rilčkarje ob mirnem in hladnem vremenu na rjuhe pod drevo raztegnjene otresa in pokonča; toplo in vetrno vreme za to ni; pri toploti sfrče, a veter jih pa med padom v stran odnese.

Sejmi. 29. decembra: Orešje v Brežiškem okraji. 2. januarja: Buče, Gradec, Radgona. 5. jan. Maribor. 7. jan. Lučane, Ptuj. 12. jan. Elanina, Nova Corkev.

Dopisi.

Iz Maribora. (Kreisamt, stolna cerkev, šolske sestre, Seidl) Znani „kreisamt“ bode prodan za 12—18000 fl, kupiti ga želi mesto, ker je vrt že itak v trg spremeniti dalo. Šolskim sestram je mestni zastop naklonil 420 fl. podpore. — Zastran stolne cerkve sklenelo se je pozvati slovitega nekéga slovitega arhitekta iz Dunaja in Wolfa iz Gradca; slednji je tukaj z 20.000 fl. lepo obnovil in popravil križarjev cerkev (Leechkirche), katero so nekateri Gračani kar uže podreti hoteli. Imenovana dva pregledata i našo stolno cerkev, je li res za podreti ali se vendar tudi dostojno popraviti da! — Avstrijsko-vogerska banka ustanovi v Mariboru podružnico, poverjena sta J. N. Pfrimerja. — Umrli je znani Konrad Seidl, bivši kamški župan, deželni in državni poslanec, po mučnej bolezni. — V mestu in v okolici tatje silno marljivo kradejo, da imajo žandarji in župani veliko sitnob.

Od sv. Martina na Pohorji. (Sad nemško-liberalnega šuntanja.) Dne 19., 20., 21, in 22. novembra bilo je pred celjsko okrožno sodnijo toženih 14 oseb: Stefan Vrečko (Sturm), Janez Vrečko, Anton Vrečko (župan), Sebast. Zorko, Mart. Brentuša, Anton Mojal, Jurij Zorko, Andrej Blažič (hlapec), Anton Koren, Jakob Potočnik, Jurij Koren, Matej Babič in Fr. Rebernik, zvečinoma v Breitenbachu doma. Zatožba veli: za den 6. julija je g. dr. Radaj naznanil volilni shod, da poroča o deželnem zboru, ker ga je pred 6 leti bilo vseh 8 volilnih mož Št. Martinske fare volilo v poslanca. Č. g. župnik M. Brezovšek dajo to pri cerkvi 29. jun. oznaniti. Sedaj raznese se glas po fari: „Slovenci hočejo imeti staro raboto in desetino nazaj“. Najbolj razburjeni kažejo se Vrečkoti. Tako je Antonu Terglecu dne 5. jul. v Spesovej (Žnidar) krčmi djal Stefan Vrečko: „čakaj ti boš videl, kaj bomo jutri naredili s totim hudičem, z Žnidarjem in s fajmoštrom, najprej bomo krote izpustili, Marburškim falotom pa čreve. Ti boš videl, kako bo vse šlo jutri. Zdaj so na-

trofilo ta prave, midva imama uže vse naštimano z rihtarjem, ti bodeš videl, kako bodo jutri šli.“ Po noči podžagajo maj s slovensko zastavo. Drugi den po rani sv. meši začne zborovanje a kmalu začneta pred Spesovo hišo stoječe ljudi z vinom in šnopsom napajati Stefan in Janez Vrečko in ščuvati zoper dr. Radaja in spremljevalce. (Dalje prihodnjič)

Iz Celja. (Posojilnica, nov odvetnik, okrajni zastop) Slovenska posojilnica močno grize naše nemčurje. Zato se silno veseli, da sedaj celjska „šparkasa“ priredi tudi nekšno „Vorschusskaso“. — Novi slovenski advokat g. dr. Filipič je odpretje svoje pisarne naznanil županstvu, duhovščini, raznim korporacijam itd Uradoval bode slovenski in nemški in se rad potegoval za vsako pravično reč. — Liberalni okrajni zastop tirja za drugo leto 35.299 fl. ter bode pobiral 25% okrajnih doklad od direktne dače, ki znaša 127.528 fl. To je precej občutno breme. Samo „šoderliferantom“ se izplača čez 10.000 fl. Donesek za šole (7%) znaša 8927 fl., za reguliranje Savinje pa 3000 fl. Toda znanemu Nekermanu še ni dovolj potroškov. On tirja še štipendije za ženske, katere bi se naj v Gradci na porodišči izučile za babice. Da bi pa mesto menje zadeto bilo, so liberalci iztuhtali, naj se okrajna doklada skozi 12 let tistim opusti, ki bodo nove hiše zidali; da bo to Celjanom več koristilo, kakor deželanom, to je g. vitez Berks dobro dokazal pa liberalci so v takih rečeh za kmeta — gluhi.

Iz Kalobja. (Castiti gospodi Lazaristi od sv. Jožefa pri Celji obhajali so pri Devici Mariji na Kalobji od 29. novembra do 8. decembra duhovne vaje. Ne le domači farmani, tudi iz sosednih župnij vdeležili so se v ogromnem številu in z veliko pobožnostjo poslušali nauke in prejeli sv. zakramente. Živo nam je v spominu lanski misijon, ali letošnje eksercicije storijo nam častite gospode nepozabljive. S hvaležnim srcem kličemo za Vami: Bog Vam plati! Kalobški farani.

Od Nove cerkve. (Strassburški kapitel III.) Poslednji vikarji bili so tudi djanski kanoniki Strassburškega kapitelna, čigar udje ali članovi nosijo kot znamenje svoje posebne družbe pozlačen križec s prav lepo podobo sv. Miklavža v emailu. Križec podoben je križcem, katere nosijo korarji Krške ali pa Lavantinske stolne cerkve. — Trak, na katerem se nosi, je pa ožji od unih, ter je modre barve, z dvema rudečima progama. To odlikovanje podelili so temu Kapitelnu še le pokojni krški knezoškof Dr. Valentin Wiery. Člani ali udje tega častitljivega kapitelna bodo brez dvoma tudi vsi prihodnji Novocerkevski farni predstojniki. Smrt Novocerkevskega dekana ne izprazni te fare, ki je za vselej Strassburškemu kapitelnu vtelesena, ampak izprazni le njihovo mesto v Strassburškem kapitelnu. Zato se tudi po smrti Novocerkevskega

dekan v prvi vrsti ne oddaja ta fara, ampak le en kanonikat Štrassburškega kapitelna, čigar ude imenujejo mil. knezoškof. Štrassburški kanoniki potem iz svoje srede še le določijo kanonika, ki bo kot vikarij tega kapitelna pri Novicerkvi službo tukajšnjega farnega predstojnika opravljal. Temu se prepuščajo navadno vsi dohodki Novocerkevne fare proti temu, da vsako leto pošlje za skupno mizo v Strassburg 210 fl. gotovega denarja, ter da skrbi za to, da se cerkvena in farna poslopja pri Novicerkvi ohranijo v dobrem stanu, ne da bi bilo potreba Štrassburškemu kapitelnu za popravila kaj vlagati. Štrassburški kolegijadni kapitel šteje 7 prebend, namreč: 1 proštijo, 1 dekanatovino in 5 kanonikatov. — Od teh je dekanova služba vedno združena z 1 kanonikatom krškega stolnega kapitelna, prebenda pa ostaja zavolj prepričanih dohodkov vedno izpraznena. — To leto se je po povišanji v službi izpraznila kapitelna proštija in en kanonikat, smrt pa je izpraznila še dva druga kanonikata, tako da ves ta kapitel sedaj šteje le dva kanonika, preč. g. zlatomešnika Karla Poldenega, mestnega župnika v Strassburgu, in kapitelškega oskrbnika, preč. g. Franca Baumana, kanonika tudi v Strassburgu. V Celoveci kot sedežu krške škofije imela bi vedno dva Štrassburška kanonika v tesni zvezi s krškimi preč. konzistorjem bivati eden pa pri Novi cerkvi kot farni predstojnik. Sedaj so pa vsi ti trije kanonikati izpraznjeni. Bog daj kmalo najti vrednega naslednika pokojnemu preblagemu kanoniku Francu Juvančiču! Vprašanje, komu da bodo zdaj pripadli interkalarni dohodki, ktere je kapitel l. 1835 po petletni pravdi iz štajerskega religionsfonda povrnjene prejel, rešilo se bo bržčas še le pred upravno sodnijo na Dunaji.

Jernej Voh,
nekdANJI novocerk. kaplan.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesarjeva rodbina obhaja praznike in novo leto v Budimpešti. — Vojska ima sedaj dva zelo nova regimenta: železniški in telegrafni, ki umeta v najkrajšem času za vojsko potegniti telegraf in položiti železnico. — Liberalni dobroživeci in gospodje na Dunaji kradejo, da je strah, čeravno nekateri služi do 18.000 fl. Tako je nek Lukas girobanki ukradel 45.000 fl., Baldaj 120.000 fl., Jauner pa eskomptni banki 2½ pa jih ne uživa, ker se je ustrelil; v tatbino zapeljal ga je goljuf Kufferer. — V Brnu so pri volitvi v trgovinsko in obrtno zbornico prvokrat zmagali Čehi, teh je izvoljenih 25, Nemcev in Judov 23. — Finančni minister je ukazal, da morajo c. kr. tabak-trafike na Moravskem izobesiti tablice s českim napisom. — V Pragi in Velehradu osnoval se je odbor, ki dela velike priprave za svečanost sv. Metoda. Drugo leto preteče namreč 1000 let od smrti Metodove, čegar sveto truplo počiva v Velehradu. — Kako nesramni

so uže naši prusaki, kaže to, da Bismarku iz Dunaja pošiljajo po telegrafu prav veleizdajskih telegramov. Čudno pak je, da je Bismark v Trst poslal poverjenikov ogledovat, kako bi se tam dala ustanoviti „Deutsche Dampfschiffahrt-Gesellschaft“, to je parobrodno društvo prajzovsko na Jadranskem morji. — Madjari snujejo „madjarski šulverein“, da bi leži pomadjarili Slovake, Rusine, Rumune in Srbe. V Budimpešti so policaji najšli tiskarno socialistov, zasegli več rokopisov in oklicev na delavce. Zaprli so posestnico tiskarne in stavca Spielmana. — Hrvatski sabor je sklican v Zagreb. — V Dubrovnik je prijadralo veliko italijansko vojno brodovje, ki šteje pet lepih ladij in močnih oklopnih. To je prvo brodovje, italijansko, ki se po bitki pri Viši l. 1866 zopet upa pokazati v Jadranskem morji, le češ: Italijani čeravno takrat tepeni, smo zopet na morji mogočni.

Vnanje države. Rusi začeli so se vtikati v egiptovske zadeve. — Turški sultan je Srbom zopet obečal, da hoče turško železnico Solunsko dati zvezati s srbsko. — Angleži so obrista Trotterja poslali v Macedonijo poizvedavat, je li res, kar se piše o trpinčenji Bolgarov. — Nemškega cesarja Viljema so hoteli anarhisti pri odkritji spomenika, postavljenega na Niederwaldu ob Rheinu, da je bil l. 1870 Francoz premagan, z dinamitom ubiti, pa reč se je izvedela. Zločinci Rheinsdorf, Rupsch in Wüchler so sedaj k smrti obsojeni. — Bismark je res dal v velikem ocejanu pograbitni rodovitne otoke: Nova Guineja, Nova Britanija, Nova Irlandija in Admiralske otoke. Angleže to silno jezi, da so se zopet od Bismarka prevariti dali. — Francozom je kitajska vlada ponudila novo nagodbo, da bi se mir sklenol, toda francoski ministri so ponudbo odbili in pravijo, da hočejo prepričati Kitajce poravnati z orožjem. Bržčas jim daje novo pogumnost upor zoper kitajsko nasilstvo na poluotoku Koreji in upanje, da jim priskočijo še Japoni, ki uže od nekdanj črtijo Kitajce. Slišati je pa tudi, da nameravajo Rusi iz Vladivostoka planoti in pograbitni Korejo. — Velika nesreča zgodila se je v Severnej Ameriki: v mestu Brooklin unel se je samostan šolskih sester. Te so komaj rešili sebe in večino otrok v rjuhe, v katere so z oken poskakali, a vendar je baje še 130 otročičev v poslopji zaostalo, zašlo in zgorelo.

Za poduk in kratek čas.

Trdnjave pod Pohorjem in za Dravo.

I. Ako greš mimo Drave navzgor od Maribora ven tja do Mahrenberga, te bodo srečevale zanimivosti, od katerih še nisi sanjal ne. Tik cesarske ceste stojé posamezne šance brez rovov in

posadke brez turnov, katero tem bolj potnika strahijo, čemveč so nevidne in neznatne. Vse te šance in posadke so v nemškutarskih rokah. Iz njih streljajo streljači na poštenega Slovenca, da se vse kadi. Streljajo pa s takim smodnikom, da se ne vžge, in ne razpoči, samo takrat počí, kedar kateri streljač od jeze razpoči. Njih puške so take, da jih vsak drugi vidi, samo Slovenec ne; njih patroni so taki, da jih ne čutiš, ko v te prifrčijo. Kaj čuda tedaj, da ni še nikdo od njih zadet v krvi obležal. Te nemškutarske trdnjave so pa takšne: na štiri vogle zidane, imajo vhod na spredi ali pa pri strani, so podobne navadnim hišam in imajo okna kakti navodne hiše, iz katerih streljajo streljajo. Kakšne pa so šance? No te lahko z navadnim korakom prestopiš, ni se ti bati, da z glavo v nje butneš, ali pa da se v rov prevrneš. Te šance so dežni kap, so tu in tam postavljene cestne pregrade, da se v Dravo ne zvrneš. To so ti trdnjave in šance. Kakošni pa so streljači na njih in v njih? Ti so nemškutarji od glave do pet, nekteri so plešasti, tudi krofasti, mladi in stari, medli in tolsti. Oglejmo si posamezne posadke in njih streljače. „Numero ans“ je v Selnici. Ondi, pravijo ljudje, ima streljač hud pogled, da kar človeka pana, kateri pred njega pride. On ljubi vsakojako sredstvo, bodi katerokoli, kadar se gre za srenjske, okrajne, deželne in državne volitve. Druga trdnjava. Ondi, se govori, je bil 5. avgusta tega leta čuden zbor; pravijo, da so tam tistega poslanca volili, kateri bo gruntne štibre povikšal. Bili so pa tam zbrani sami streljači iz nemškutarskih posadk. To ti je bil takrat vriš in piš, šunder in hrup, emok in šterbunk! Kar glave so zmajavali, poleg pa pihali, da so šipe nu oknih žvenketale. To je bil čuden zbor, streljači so imeli slovenske reponosee (žalostno), katerim so bile oči zvezane, da jih ni bilo strah, kadar so v trdnjavo prišli. Ali so tudi služili šnops, vino, tobak, tega ne vem, le toliko vem, da jih je „Gospodar“ „črno na belo“ zapisal. Vse druge njih dela in slavnosti najdeš popisane v nemškutarskih kronikah, ki izhajajo v Mariboru, Celji in Gradci. Tretja trdnjava. Ona stoji v Ožbalski fari, zidana je na mali strmini mogočno dvigujoča se v oblake. V nji stoluje mlad, napet in vedno zapet streljač, o katerem pa ne ve človek, bi li bolj občudoval njegov lepi golč v maternem jeziku (takaj mu gre hvala), ali pa njegove čudne lastnosti, ki naj bi Slovencem prah v oči sipale. Le ta izborni streljač, slovenske matere sin, je pri nemškem šulferajnu častni ud in se te časti neizmerno veseli, ona mu je ponos, kar mi je sam zatrdil. Kedar o tem govori, mu samega veselja iskre gosto švigajo iz oči in nosa. A ko sem mu rekel, da nemški šulverein takó za nas skrbi, da bomo kmalo vsi Slovenci „kinezarski“ znali, mi tega ni verjel. A ko sem mu dopovedoval, da nemški šulverein skrbi za slovenske otroke, da bodo znali en jezik, kakor takrat, predno so Babilonski turen zidali, je z glavo odmajeval, z ramami migal. Meni je že vse eno, naj verje v Boga ali v nemški

šulverein, samo da po smrti v nebesa pride. Od tega časa se je nepopisljiva ljubezen v mojem sreci vnela do tega izurjenega streljača, in bi ga že večkrat objel, ko bi nemškutarsko ne gledal. Šterta trdnjava. Ta je zidana na nevarnih tleh. Obdaja je od ene strani mal potok, od druge jo varuje cerkveno ozidje. V kuhinji te trdnjave se zgoli nemškutarski žganjci mešajo, se nemškutarske klobase pražijo, od ognjene navdušenosti za pečene stvari se je celo nedavno dimnik te trdnjave vnel. Kaj čemo? Nesreča nikoli ne počiva. Ali nekaj se v ti trdnjavi pograša: prostorne sobane. Kajti soba srednje velikosti je za enega posilinemca pretesna, dva pa še prostora v nji ne najdeti. Če pa še premišljujemo raznovrstne pole, napise in ukaze, potem se ne bomo čudili, ako so sklenoli toti streljači staro trdnjavo prepustiti mišim, podganam in dihurjem in novo bolj prostorno pozidati. Čestitamo ker potem smo varni pred Turkom in njegovo sabljo, akopram nam domači streljači kožo na meh oderejo, saj to nas ne bo nič bolelo.

(Dalje prihodnjič.)

Smešnica 52. Kakšnih ljudij bi še na sveti treba bilo? No, potrebni bili bi: eden, ki bi za bogate umiral, eden, ki bi za pijance plačeval, eden, ki bi za veliko število naših listov naročnino pobiral, eden pa za zaspane naročnike plačeval naročnino, eden, ki bi za neke naše uradnike se slovenski naučil in eden, ki bi za šulvereinske šole deco lovil itd.

„Jurij s pušo“.

Razne stvari.

(Zborovanje.) Slovensko društvo zboruje jutri v Mariboru ob 4. uri popoldne, čitalnica pa ob 6. uri zvečer. Zatem je veselica s petjem.

(Učiteljstvo.) G. F. Pušenjak postal je nadučitelj v Cvenu, g. Fr. Prieger, podučitelj v Studencah (?), g. Ana Pečovnik, učiteljica ročnih del v Velenji in št. Ilji.

(Bralno društvo) želijo domoljubi, da bi se osnovalo v Jarenini, nekde na gornjem Dravskem polji in v Ribnici.

(V Laškem) sta dva železniška vlaka trčila le eden hlapon je poškodovan.

(Trg ljutomerski) sme za podeljenje domovinske pravice tirjati 40 fl. in pasjega 2 fl. od vsakega psa.

(Podčetrčani) imajo rojaka, ki na njihove stroške potuje iz Egipta nad Carjigrad in domov, iskali so pomoči pri deželnem odboru zastoj.

(Sv. tri kralje) njihovo potovanje v Betlehem spisal po vizijah Katarine Emmerich izdal je v 2. natisu preč. kanonik in stolni župnik ljubljanski A. Urbas. Dodan je zemljevid. Cena 80 kr. Prodava: katol. bukvarna v Ljubljani.

(Prošnjá za koroški „Mir“). Kdor more, naj podpira ta koroški izvrstni list z 1 fl., da bode izdatelj leži ga izdajal in širil mej ljudstvo. Letošnje volitve na Koroškem so pokazale, kaj je Slovencem vreden list: „Mir.“

(Krasne poezije S. Gregorčičeve) so izišle v Ljubljani, 2. pomnoženi natis, založila Kleinmayer in Bamberg. Cena brušurnemu iztisu 1 fl. krasno vezanemu 2 fl.

(Slovenec) ni treba slovenskih šol, tako modrujejo Rakusch-Besozzi in Glantschnigg v celjskej vahterci. Človek težko veruje pa brati je: „Ein Bedürfniss nach slov. Schulen hat es eigentlich nie gegeben und wird es nicht geben.“ No, sedaj vemo!

(Uprava na Štajerskem). Dve leti uže v Ormoži posluje mestni zastop dalje, kakor mu postava od l. 1864 dopušča. C. k. namestnik baron Kübeck je v deželnem zboru letos obečal nepostavnost odpraviti; ali vse tiči pri starem Zakaj? Vemo pa ne povemo.

(V Konjicah) je baje tržnemu zastopu dotekla postavna doba. Zakaj se ne razpišejo volitve? Čemu je § 18. občinske postave?

(Mahrenberskega) sodnijskega adjunkta služba je razpisana.

(Neče se dopasti) dr. Matzki v Breživah, čeravno so mu celjski nemčurji tam obetali zlatih gradov.

(Železen most) da v Laškem okrajni zastop čez Savinjo napraviti namesto sedanjega lesenega.

(Nesreče.) V Ključarovcih pri Ljutomeru je 10 posestnikov pogorelo, škode je 20.000 goldinarjev, delavkinjo Marijo Deželjakovo v Trbovljah je voz s premogom hudo ranil.

(Grozno ustrašila) se je Rakuševa „vahterca“ zaslišavša, da bi naj slovenski trgi sv. Juri, Brašlovce, Pilštanj, Rečica, Podsreda prosile pri državnem zboru za uvrstitev mej mestne in tržaške volilce. Žuga celo, da bi to „den tiefen Unmuth voll entflammen“. Saj menda ni toliko slame v liberalnih glavah, da bi se požara takoj bati bilo? Slovenci v dotičnih trgih pa naj hitro prošnje vložijo?

(„Duhovni pastir“). Tako se zove v Ljubljani mesečno po enkrat izhajajoči list, ki je namenjen slovenskim duhovnikom. In dovršenemu prvemu letniku moramo priznati, da ni zaostal za podobnimi časopisi inojezičnimi. List ugaja glede oblike in kar je največ vredno, glede vsebine. Samo želeti je, naj bi vrli duhovniki naši svoj edini strokovni list podpirali vsestranski s prineski slovstvenimi in s številnim naročevanjem (4 fl. na leto.)

(Zahvala). Visokovr. g. Franc Perger, deficijent na Ptujski gori so tukajšnji šolski bukvarnici 23 bukev darovali. G. Franc Žunkovič, načelnik kr. š. sveta je ubogim šolarjem za 5 fl. šolskih bukev kupil. Dobrotnikoma

izrekuje pristrčno hvalo Domicijan Serajniki nadučitelj.

(Pogorelecem v Trnovcah) darovali so Njih ekscelenca milostljivi gospod knezoškof 30 fl., č. g. Jurij Bezenšek, župnik Čadramski poslali 10 fl., preč. g. dekan A. Hajšek nabrali 48 fl., g. J. Rekar pek v Rogaci dal 2 fl. Bog plati. G. Cenc župnik.

(Blizu Pragerskega) bil je nek Jud, ki je seno kupoval, ubit in oropan.

(Ptujška slov. posojilnica) tamošnji „Vorschussverein“ precej v oči bode, ker se je Pisk celo s slovensko okrožnico hudo pogrozil, ako bi mu deležniki smuknili k slovenskej posojilnici.

(Šaleška čitalnica) ima svoj redni občni zbor dne 1. januarja ob 4. uri popoldne v čitalnici.

(Most pri Spielfeldu) čez Muro za železnico bo lep in velikansk, celó iz železa.

Listnica uredništva: Dopisi: Od Pohorja ob Dravi, Monsberga, novi ministerski ukaz iz Celja prihodnjič.

Loterijne številke:

V Trstu 20. decembra 1884: 83, 64, 67, 38, 52
V Linci „ „ 59, 8, 13, 43, 4

Prihodnje srečkanje: 3. januarja 1885.

V Jan. Leon-ovi tiskarni

je izišla:

„Ljudska knjižnica“.

I. snopič, ki obsega 4 tiskane pole, je prinesel pripovedko

Mladi Ladis.

„Ljudska knjižnica“ velja za četrto leta 48 kr., za pol leta 90 kr., za celo leto 1 fl. 70 kr.
Pojedini snopiči veljajo 6 kr. s poštnino vred 8 kr.

Drugi snopič pride v prvi polovici meseca januarja na svitlo.

Razglas.

Podpisano ravnateljstvo Posojilnice v Mariboru naznanja s tem, da so se pri skupnej seji ravnateljstva in nadzorništva dne 23. dec. 1884 glede obrestovanja hranilničnih vlog v smislu § 36 društvenih pravil sklenile sledeče določbe:

Posojilnica obrestuje hranilnične vloge počemši od 1. januarja 1885 s 4½ %.

Obresti računijo se od prihodnjega 1. oziroma 15. vsakega meseca po dnevu vloge od 1. oziroma do 15. pred vzdignjenjem.

Nevzdignjene obresti prištevajo se 1. jan. in 1. julija vsakega leta glavnici.

Ravnateljstvo.

Oznanilo.

Na Vidmu pri sv. Juriji na Ščavnici, v gornjem Sovjaku, prodam svojo tamošnjo gorico z lepim poslojem in prešo dne 1. prosinca 1885 popoldne na svojem domu prostovoljno; gorica meri z drevjem in njivo 4 orale in 520 sežnjev.

2-2

Franc Šabot.

Vošilne listnice

tiskane z lepimi barvami s slovenskim napisom od 10 do 60 kr. v

J. Leon-ovi tiskarni

v Mariboru
šolske ulice 2.

Hiša v najem

se da blizu farne cerkve sv. Jarneja pri Konjicah. Hiša je prostorna ter sodi za štacuno ali krēmo. Več pové Jožef Pirš pri sv. Jarneji. 2-2

Oznanilo.

Podpisani uljudno priporoča svoje iz najboljše snovi narejene

voščene sveče

na naročbo.

Moje sveče ne zaostajajo gledé čistosti za nobenim drugim izdelkom, gorijo dalj, kakor ktere koli, tako p. gori $\frac{1}{4}$ Kile sveča 22 ur.

Tudi so moje izvstne sveče s pričevali pohvalili rajni preč. g. Mat. Koglnik, inful. proš v Spodnjem Draubergi; preč. g. Urban Dietrich, nadžupnik, knez. škof. duhovni svetovalec, dekan pri sv. Martinu; preč. g. Martin Terstenjak duh. svet, župnik v Staremtrgu i. dr.

Cena Kilo fl. 2.30. Kdor vzame saj 10 Kilo se mu pošlje franco.

Z odličnim spoštovanjem

August Günther,
v Slov. Gradci,

2-3

1-2

Oznanilo

zastran prošenj za sedem celih in eno polovično štipendijo na sadje- in vinorejski šoli v Mariboru, ki se oddajo s početkom šolskega leta 1. marcija 1885.

Prošnje so predložiti osebno ravnateljstvu sadje- in vinorejske šoli v Mariboru konči do 15. januarja 1885. Več pové oznanilo v 51. številki „Slov. Gospodarja.“

Gradec 10. dec. 1884.

Deželni odbor štajerski.

!!Pozor!!

G. SCHMIDL in DRUŽNIK

„pri škofu“

v Celji, na oglu glavnega trga

„pri štepihu“,

priporočujeta svojo posebno veliko in lepo zalogo zimskega blaga.

kakor:

vsakovrstne suknine, štofa, vatmola, spangoleta in druge volnate robe. Dalje imata v zalogi največjo izbirko velikih zimskih facaneteljev ali rut; najnovejše vzorke kretôna in tiskanine (druka); hlačevine in raznobarvnega barhenta; odeje, koce in različno drugo zimsko robo **po najnižjih cenah,** in sicer še cenejši kakor poprej. — Prave ameriške šivalne stroje, najboljše in močnejše „Singer“ in „Howe“ za krojače, črevljarje in šivilje po 30, 35 in 40 goldinarjev. — Kdor dobro in cenó kupiti želi, blagovoli naj priti v našo prodajalnico.

G. Schmidl in družnik v Celji.

Zaloga sukna; platna vsakdanjega rokotvornega in novošegnega blaga, ter pravih ameriških šivalnih strojev

na oglu glavnega trga in poštnih ulic št. 38 v hiši gosp. Jožefa Kosta, fabrikanta žajfe „pri štepihu“.

3-3

Gasilnice

vsakovrstne velikosti in stroja, s pristopnimi ventili, najizvrstnejše delane, in velike moči za brizganje, prilične srenjam, mestom, trgov in njihovim gasilnim društvom.

Brizgalnice

na kolesih, nosljah, v putah za vrte, **Vodonosnike** razne sostave, najboljše cevi iz konopnine, gumija, za sesavanje vode ali za napeljavanje vode, dalje vretenice in tehtnice za ove cevi, kakor tudi drugo

orodje gasilcem potrebno

priporočuje po najnižji ceni proti 5letnemu poročtvu

ALBERT SAMASSA

c. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in gasilnega orodja

v Ljubljani.

Srenjam in gasilnim društvom dovoli se plačevanje v rokih. Podrobne cenilnice dopošilja brez plačila in franko.

Najnovejši HITRI RAČUNAR

v katerem se

iznesek vsakoršne kupčije
vže izračunjeno najde, se dobiva v

J. Leon-ovi tiskarni

v Mariboru
Šolska ulica 2.

Livarna,
Badgasse Nr. 9,
blizo sl. cerkve.

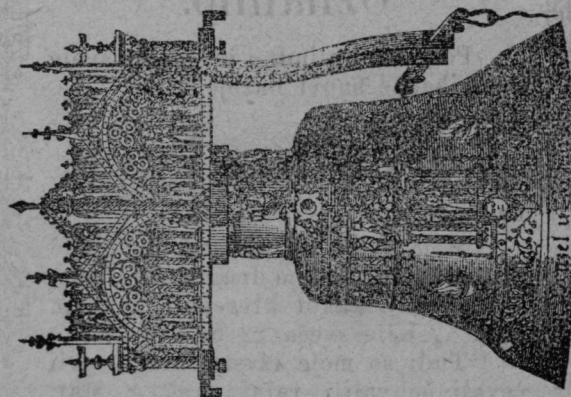

C. kr. privil.

Številnih priznanih
za zlate zvonove
Je priredjenih za
ogled.

zvonarna in livarna

g. Janeza Dencel-na in sinov
v Mariboru,

zliva posebno izvrstne zvonove in najcenejše zvonovine v vsakej velikosti s iz nova izumljenimi pre-gibnimi kronami (ki se naj ne jemljejo za navadne debele, lite tečaje) na vsakojaki glas, katerega koli do želi, bodi v popolnih, vbranih akordih ali kot spolnilo že obstoječih starih zvonil z jasnim in čistim glasom pod poročtvom; zvonove, ki se s starim nebi vjemali, vzememo zopet nazaj. Zvonilno spravo priskrbimo iz razne robe, kakoršno pač kdo želi: iz kovanega, iz litega železa ali iz besemerskega jekla in iz hrastovega lesa in sicer po novem načinu z blazinicami na perutih takó, da se zelo lahko zvonil in v zvoniku nič ne tresel.

Imam tudi harmonična zvonila ali zvončke na prodaj!

V zalogi

Janeza Leona v Mariboru

je ravnokar izišel

Južnoštajerski koledar

za na steno

v nemški in slovenski izdaji

za l. 1885

zapopadajoč zraven popolnega koledara vse mrakove solnea in meseca, kmetovske pregovore o vremenu in letini, vse letne in živinske sejme, dozdevno vreme, državne prepovedane čase, lestvice za pristojbine kolkov ali štempeljnov itd.

Praktično urejeni koledar ima to prednost, da je natisnen na velikej četverki in ga je možno povsod na steno obesiti.

Velja samo 25 kr.

Prodajalcem se dovoli primeren nadavek.